

2025/2026. tanév

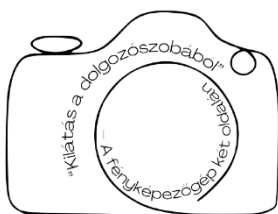
Országos írásbeli forduló

II. korcsoport, 9-10. évfolyam

Írásbeli feladatlap
MEGOLDÓKULCS

A versenyző tanuló kódszáma:

Elért pontszám: /126 + 4 pont

A szakköri kínálatban látod ezt a logót. Sokat foglalkoztál a fotózással, ezért megkeresed a szervező könyvtárostánárt, hogy szívesen segítsz összeállítani a fotósakkör tematikáját.

A fotósakkör izgalmas, mert különböző érdeklődésű fiatalok csatlakoznak, akiket csupán a fotózás szeretete köt össze. Van, akit a történelem, hadtörténet, fotóriporter pályá vonz, van, akit a nőtörténet, vannak csillagászok, amatőr szakácsok, esetleg a jövő orvosai...

A fotós kilép a biztonságot jelentő dolgozószobából, így az egész világ azzá válik számára.

Üdvözlünk, kedves Könyvtárostánár!

Néhány hasznos információ a megoldókulcs ezen változatához:

- A **válaszokat** zöld, vastag betűvel írtuk be.
- A megoldások után zárójelben adtuk meg az item sorszámát.
- Ha többféle válasz is lehetséges, akkor azokat /-rel jelöltük.
- Dőlt betűvel a *kiegészítő magyarázatot* adtuk meg.
- Az aláhúzott kifejezések a **kötelező tartalmi elemeket** jelölik.

A feladatlaphoz a következő mellékletek tartoznak:

Magyar Kultúra 2023/4. és melléklete
ISBN 978-615-00-7329-3
ISBN 978-963-633-132-0

Támogatók:

Kulturális és Innovációs Minisztérium Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő Nemzeti Tehetség Program
Laptapir.hu, Mediacity Kft.

Libri csoport

Magyar Kultúra magazin, Petőfi Kulturális Ügynökség
Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ Országos Széchényi Könyvtár

1. A FÉNYKÉPEZŐGÉP EGYIK OLDALÁN

A fényképezőgép egyik oldalán, az objektív előtt számos téma megjelenhet. A kezdedben lévő folyóirat tematikus számot szentelt a fényképészetnek, amiben szerteágazóan mutatják be a témát. Használd ki a szakkör legizgalmasabb témáinak tervezéséhez! A kezdedben lévő egyik könyv már kijelölt egy témát, de Te válassz a *Kóstoló*, a *Portré* vagy a *Divatlexikon* rovatokból még két cikket, két különböző témában!

- a) A fotózás egyes alkalmazott ágait, szakterületeit helyezd el a feladatlap közepén lévő megkezdett gondolattérképen!
1-4. *item = Lásd a gondolattérképen!*
- b) Az újonnan választott cikkekkel egészítsd ki az alábbi megkezdett olvasmányjegyzéket úgy, hogy igényes irodalomjegyzék formája legyen!
5. *item = az 1. hivatkozás a 3 rovat egyikéből van és releváns: Kóstoló, a Portré vagy a Divatlexikon. 6-9. és 11-14. item bármely cikkről készítve megadható, ha formailag rendben.*
Szerző: (6.) Cím. (7.) Folyóirat címe, évfolyama, száma (8.) oldalszámok (9.)
10. *item = a 2. hivatkozás a 3 rovat egyikéből van és releváns.*
Szerző: (11.) Cím. (12.) Folyóirat címe, évfolyama, száma (13.) oldalszámok (14.)
15. *item = Nem ír oda nem illő adatot egyik tételbe sem.*
16. *item = A megadott adatsorrend, központozás alkalmazása.*
17. *item = A tételek szerzői betűrendben szerepelnek.*

A szakkörhöz ajánlott cikkek jegyzéke

Bagossy-Biró Barbara: (6.) Csak akkor érhetik az embert meglepetések, ha a kíváncsiság hajtja. (7.) In. Magyar Kultúra. 2023. 3. évf. 4. sz., (8.) 64-71. o. (9.)
Bagossy-Biró Barbara: Szemelvények az ételfotózás történetéből. In. Magyar Kultúra. 2023. 3. évf. 4. sz., 74-75. o.
Bonzidai Éva: Elég közel. In: Magyar Kultúra. 2023. 3. évf. 4. sz., 92-93. o.
Szilágyi Diána: Nők Magyarországon - őszinte portrék, emberi történetek. In. Magyar Kultúra. 2023. 3. évf. 4. sz., 54-59. o.
Zoób Kati: (11.) Divatlexikon. / Az én dagerotípiám. (12.) In. Magyar Kultúra. 2023. 3. évf. 4. sz., (13.) 94-99. o. (14.)

2. FONTOS ESEMÉNYEK

Egy témával akkor tudsz értőn foglalkozni, ha annak múltját, fontos fordulópontjait is ismered. Ebből kiindulva egy idővonal felrajzolása is segíti a tervezést. Ebben segít az ajándékba kapott *Tudta-e?* könyv, mely három fotótörténeti fordulópontot is említ *Művészet*, *Technológia* és *Történelem* c. fejezeteiben.

- a) Helyezd el az évszámot, az eseményt és ha van, akkor a fotós nevét a feladatlap közepén lévő gondolattérkép alatt található időszalagon!

18-26. *item = Lásd a gondolattérképen!*

- b) Bizonyítékul add meg a forrást!

A könyv bibliográfiai adatai (úgy, ahogyan egy irodalomjegyzékbe tennéd):

27. *item = megfelelő könyvről, a Tudta-e? c., mellékletként megkapott könyvről készíti.*

Varga Miklós (főszerk.) (28.): Tudta-e? 401 érdekesség. (29.) Budapest, MediaCity Kft., (30.) 2020. (31.)

28. *item = Csak a név és a funkció (főszerk.) együttes megadása esetén adható pont.*

32. *item = nem ír oda nem illő adatot. (Terjedelemért, ISBN-ért nem jár pontlevonás.)*

33. *item = egy elterjedt hivatkozási stílusnak megfelelő adatsorrend, központozás alkalmazása.*

A felhasznált írások címei és oldalszámjai:

34-36. *item = Az alábbiak közül max. 3, pontosan leírt címért adható pont.*

37-39. *item = Az alábbiak közül max. 3, pontosan megadott oldalszámért adható pont.*

Mikor készült a világ első portréja? 132. o.

Mikor készült az első víz alatti fotó? 195 o.

Melyik a legrégebbi fotó Pestről? 210 o.

Hogyan kémkedtek a galambok? 214 o.

A versenyző tanuló kódszáma:

3. KELL EGY DOLGOZÓSZOBA

Nem is találhatnátok jobb helyet a szakkörnek, mint egy könyvtárban!

a) Írd a kérdés sorszámát ennek a többszintes könyvtárnak az alaprajzán ahhoz a könyvtári térhez, amelyiket a kérdés megválaszolásához igénybe vennél!

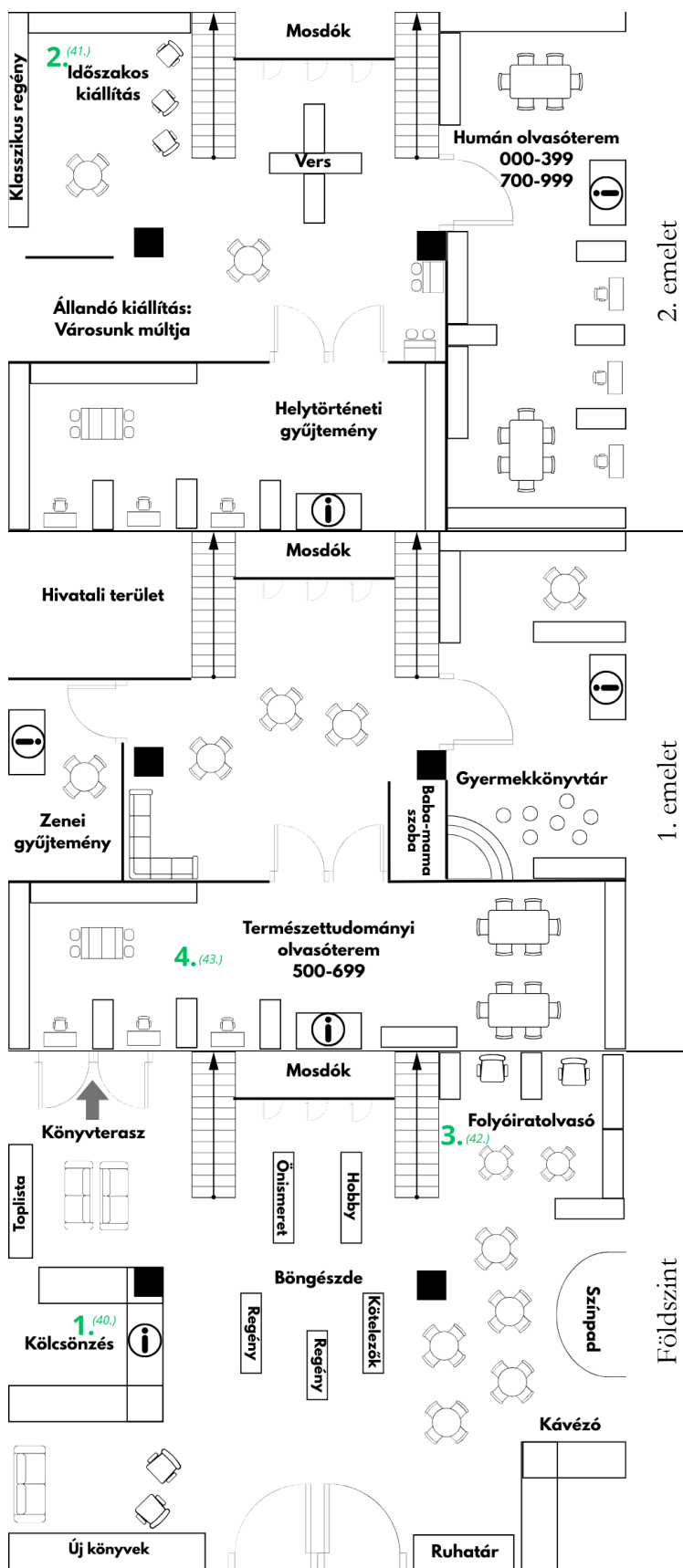
1. Hol kell beiratkoznotok?
2. Felmerült, hogy márciusban a ti szakköri képeiteket állítják ki. Hova fognak kerülni?
3. Új fényképezőgépet vennél, tájékozódásként a Digitális Fotó Magazint vennéd kézbe. Hol találod?
4. A 4. feladathoz szükséged lesz állathatózóra. Hol fogod keresni?

b) Ez milyen típusú könyvtár lehet? Indokold válaszod legalább két, az alaprajzon látható információval!

Közkönyvtár/ vármegyei hatókörű városi könyvtár / városi könyvtár / közművelődési könyvtár/ megyei könyvtár (44.)

45-46. item = alaprajzon látható max. 2 információ, pl. helyismereti gyűjtemény, gyermekkönyvtár, zenei gyűjtemény / minden korosztály / kulturális terek / széles kínálat / városi tematikájú kiállítás

47. item = nem ír oda nem illő adatot.

40.	
41.	
42.	
43.	
44.	
45.	
46.	
47.	

4. JÓ LENNE MÉG TÖBB TÁRS

Egy fotósakkör plakátjára logikus lenne fotót is tenni. De egy fotós tiszteli más fotósok szerzői jogát, így azokat megfelelő helyről, megfelelő módon kell közölni.

a) Hasonlítsd össze az alábbi adatbázisokat a megadott szempontok mentén!

	Iparművészeti Múzeum Adattár - Fényképgyűjtemény	OSZK Fotótér
Intézménytípus, amelyik az adatbázist működteti	múzeum / muzeális intézmény / országos szakmúzeum (48.)	könyvtár / nemzeti könyvtár / országos könyvtár (53.)
Megtudhatók az alábbi adatok a fotókról?		
méret	igen (49.)	igen (54.)
fotós neve	igen / nem minden esetben (50.)	igen, ha ismert az alkotó (55.)
Van-e információ a felhasználási jogokról? Ha igen, hol?	igen (51.), a Felhasználói információ menüpont az oldal alján / Adatvédelmi nyilatkozatban (52.)	igen (56.), Felhasználási lehetőségek a kép mellett (57.)

b) A fenti adatbázisok már szerepelnek a központi gondolatterképen. Egészítsd ki azt az ábrát még három adatbázis nevével, amikben fotókat találhatunk, vagyis érdemes egy fotósakkörön alaposabban megismerkedni velük!

58-63. item = lásd a gondolatterképen!

c) Jó marketingfogás lenne, ha a plakáton állat is szerepelne. Móczár László a Magyar Természettudományi Múzeum Állattárában többek között létrehozta a Fotóarchívumot, ami ma online kereshető az intézmény könyvtárának oldaláról elérhető Múzeumi gyűjtemények katalógusában. Keress Móczártól egy fekete-fehér lepkefotót!

Add meg a lepke magyar nevét és a kép leltári számát, hogy később egyértelműen vissza tudjátok keresni!

64. item = az alábbi lepkék közül valamelyik.

65. item = a lepkefotóhoz tartozó pontos leltári szám.

Nagy színjátszó lepke 2013.783.1

Citromlepke 2013.762.1

Nagy téliaraszoló 2013.733.1.

Kis téliaraszoló 2013.737.1.

Hogyan kerestél? Add meg a keresési szempontokat,

vagyis a keresőmező(ke)t + a keresőszót/szavakat. Ha alkalmaztál utólagos szűkítést, azt is add meg, melyik keresőmezőre, melyik keresőkifejezésre!

bármely kulcsszó / rendszertani besorolás keresőmező (66.) = lepke / lepkék / lepidoptera (67.)

alkotó keresőmező (68.) = Móczár László / Móczár (69.)

megnevezés keresőmező (70.) = fekete-fehér / fekete-fehér pozitív nagyítás / fekete-fehér diapozitív (71.)

Az itemekre akkor is adható pont, ha nem ebben a sorrendben adta meg.

d) Izgalmas lenne látni, hogy a fekete-fehér fotó milyen színeket takar. Ehhez természetesen egy megbízható, nyomtatott kézikönyvet használj!

Adj meg három jellemző színt!

72-74. item = a lepkének megfelelő színek közül max. háromért adható pont.

- Nagy színjátszó lepke: kék, barna, fehér, fekete, liláskék, lila
- Citromlepke: citromsárga, sárgásfehér, barna, fekete, narancssárga (petty), zöldesfehér
- Nagy téliaraszoló: sárga, barna, fekete, vörös, változatos színű
- Kis téliaraszoló: szürke, sárga, fekete, barna, szürkésbarna

48.	
49.	
50.	
51.	
52.	
53.	
54.	
55.	
56.	
57.	
58.	
59.	
60.	
61.	
62.	
63.	
64.	
65.	
66.	
67.	
68.	
69.	
70.	
71.	
72.	
73.	
74.	
75.	
76.	

Add meg a kézikönyv címét és kiadóját is!

75. item = határozókönyv címe

76. item = kiadó neve

pl.

Állatismeret, Nemzeti Tankönyvkiadó (mind a 4 lepke benne van)

Állatismeret, Oktatási Hivatal (mind a 4)

Állat- és növényhatározó természetjáróknak, Móra (nagy színjátészó, citromlepke)

Állathatározó, Tankönyvkiadó (mind a 4)

A természet képekben, Natura (citromlepke)

Élővilág enciklopédiája: a Kárpát-medence állatai, Kossuth (citromlepke)

Lepkék, Magyar Könyvklub (citromlepke, Kis téliaraszoló, Nagy téliaraszoló)

Kis állathatározó/Móczár, Tankönyvkiadó (citromlepke)

Lepkék (Búvár zsebkönyvek), Móra (citromlepke)

Lepkék (Fürkész könyvek), Gondolat (mind a 4)

Larousse A természet enciklopédiája: Földünk növény- és állatvilág, Glória (citromlepke, nagy színjátészó)

5. CAPA OLVAS IS

Ő az egyik leghíresebb magyar fotós, így nem maradhat ki a szakkörből. Különösen, hogy olvasó ember hírében állott. A Capa Center blogjában be is mutat néhány könyvet, amit olvasott.

a) Helyezd el őt a gondolattérképen teljes névvel!

77-78. item = lásd a gondolattérképen!

b) Mi a fent említett blogbejegyzés címe, ami Capa olvasmányairól ír?

Három könyv, amit olvasott Robert Capa / Three books read by Robert Capa (79.)

c) Hol szeretett Capa olvasni a cikk alapján?

fürdőkádban (80.)

d) Miket olvasott a cikk tanúsága szerint?

A pontok más oszlopsorrend esetén is megadandók.

		1.	2.	3.
I.	A bemutatott könyv szerzőjének vezetékneve:	Simenon (81.) <i>81. +1 pont = csak vezetéknev megadása</i>	Hersey (85.) <i>85. +1 pont = csak vezetéknev megadása</i>	Thackeray (89.) <i>89. +1 pont = csak vezetéknev megadása</i>
II.	címe:	A sárga kutya/A Face for a Clue (82.)	Harangot Adanónak / A bell for Adano (86.)	Hiúság vására / A hiúság vására / Vanity Fair (90.)
III.	Mikor jelent meg először magyarul?	1966 (83.)	1982 (87.)	1853 (91.)
IV.	Capa olvashatta magyarul?	nem (84.)	nem (88.)	igen (92.)
		<i>84-87. itemre csak a válaszhoz illő III. soros adat esetén adható pont.</i>		

e) A III. kérdésre melyik adatbázisból kerested ki a választ? Miért? Indokold az adatbázis és előállítójának egy-egy jellemzőjével!

OSZK katalógus / nemzeti könyvtár katalógus / MOKKA (93.)

94. item = adatbázis jellemzője, pl.: lehet benne időrendezni / a teljes állomány kereshető

95. item = előállító jellemzője, pl.: nemzeti könyvtár / gyűjt minden magyar könyvet / kötelempéldányt kap minden magyar könyvből

96. item = nem ír valótlan, téves információt.

97. item = indoklasként fogalmaz.

77.	
78.	
79.	
80.	
81.	
82.	
83.	
84.	
85.	
86.	
87.	
88.	
89.	
90.	
91.	
92.	
93.	
94.	
95.	
96.	
97.	

6. CAPA ÍR IS

Capa életében a fotózás mellett az olvasás és az írás is jelentős volt. Ennek bizonyítéka a kezében lévő egyik könyve.

a) Capa számos megbízáson dolgozott együtt író barátaival. A nálad lévő könyv 9. oldalán két neves szépíróról is olvashatsz. Add meg a teljes neveket!

John (98.) Steinbeck (99.) és Irvin/Irwin (100.) Shaw (101.)

Az itemekre akkor is adható pont, ha nem ebben a sorrendben adta meg.

b) Ezek a munkatársai voltak annyira nemzetközileg elismertek, hogy egy magyar kézikönyvbe bekerültek? Bizonyítsd az egyikükön! Fogalmazd válaszodat egy mondatba, melyben az említett munkatárs neve, a kézikönyv címe és típusa is benne van!

102. a item: **Igen / nem, az indoklásnak megfelelően.**

102.b item = egy kézikönyv címe pl.: Magyar nagylexikon, Világirodalmi lexikon

103. item = író neve: John Steinbeck /Irwin Shaw

104. item = a kézikönyv típusának megfelelő megnevezése, pl.: lexikon

105. item = a kézikönyv típusának specifikálása, pl.: általános/szak lexikon

106. egy mondatba foglalja a választ.

Pl.: John Steinbeck (103.) híres író, hiszen egy magyarországi általános (105.) lexikonban (104.), például a Magyar nagylexikonban (102.) is olvashatunk róla.

c) A közösen írt könyvek a szakkörön is izgalmas témák lennének. Vedd is fel címüket a gondolattérképre!

107-110. item = lásd a gondolattérképen!

d) Ha foglalkoznátok vele, akkor szükséges az egyik gondolattérképre felvett könyv magyar kiadásának egy példánya.

Nézd meg, hogy az ELTE könyvtáraiban elérhető-e!

Ha igen, melyik tagkönyvtárban? Add meg a lelőhelyet és a raktári jelzetet is!

111. item = tagkönyvtár neve

112. item = könyvtári lelőhely

113. item = raktári jelzet

Izraeli riportok: **Egyetemi Könyvtár és Levéltár, EK raktár 1, 733265 / 250034**

Orosz napló

Egyetemi Könyvtár és Levéltár, EK raktár 6, 250034

Egyetemi Könyvtár és Levéltár, Szabadpolc, 308S89

Mednyánszky Dénes Könyvtár, (MD) könyvek, P 01 174

TÁTK Kari Könyvtár, (TATK) Olvasóterem, 910 S-89

A mű bibliográfiai hivatkozása:

114. item = megfelelő műről készíti

115. item, csak a megfelelő névforma esetén adható pont.

Shaw, Irwin: (115.) Izraeli riportok. Robert Capa 94 fotójával. (116.) Budapest, Park, (117.) 2009. (118.)

Steinbeck, John: (115.) **Orosz napló.** (116.) Budapest, Park, (117.) 2009. (118.)

119. item = Nem ír oda nem illő adatot (Terjedelemtért, ISBN-ért nem jár pontlevonás.)

120. item = Egy elterjedt hivatkozási stílusnak megfelelő adatsorrend, központozás alkalmazása

102. a	
98.	
99.	
100.	
101.	
102. b	
103.	
104.	
105.	
106.	
107.	
108.	
109.	
110.	
111.	
112.	
113.	
114.	
115.	
116.	
117.	
118.	
119.	
120.	

7. A FÉNYKÉPEZŐGÉP MÁSIK OLDALÁN

Megesik, hogy a fotóst is lefotózzák... Az ajándékba kapott kiadványok közül kettőben is találsz fotót Robert Caparól. Akasztják a hóhért...

a) Helyezd el a fotósok nevét a gondolattérképen!

121-126. item = lásd a gondolattérképen!

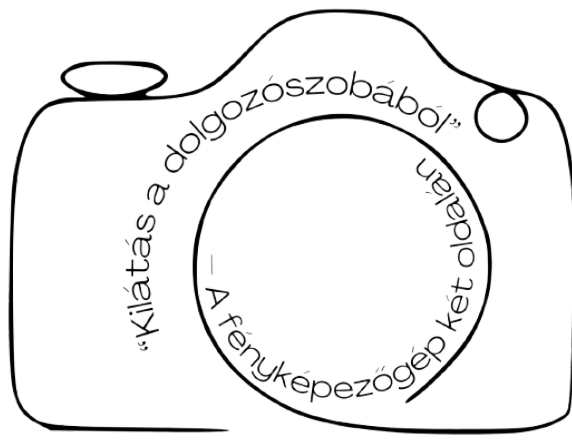
121.	
122.	
123.	
124.	
125.	
126.	

Örülünk, hogy részt vettél ebben a munkában!

EGYIK OLDAL

MÁSİK OLDAL

FÉNYKÉPEZÉS

1., 3. item = További szavak: étel / divat / gasztronómia, portréfotózás

2., 4. item = Ezeket a szavakat ide írja és nem máshova.

TERÜLETEI

ételfotózás / divatfotózás / portréfotózás (1.)

ételfotózás / divatfotózás / portréfotózás (3.)

HADITUDÓSÍTÁS

További releváns adatbázisok: Nemzeti fotótár, Digitális Képtár, Magyar Digitális Képtár, Magyar Fotográfiai Múzeum Fotográfiai adatbázis, MNM online katalógus, Néprajzi Múzeum online gyűjtemény, Manda, Hungaricana, Europeana ...

ADATBÁZISOKBAN

IM ADATTÁR
FÉNYKÉPGY.

adatbázisnév pl.: Fortepan (58.)

adatbázisnév pl.: Hungaricana Képcsarnok (60.)

OSZK
FOTÓTÉR

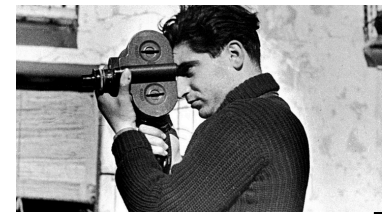
59., 61., 63. item = Ezeket a szavakat ide írja és nem máshova.

adatbázisnév Azopan (62.)

- Az itt jelölt események közül max. háromra adható pont.
- 18. item = 1. esemény évszáma
 - 19. item = 1. esemény megnevezése
 - 20. item = 1. fotós neve
 - 21. item = 2. esemény évszáma
 - 22. item = 2. esemény megnevezése
 - 23. item = 2. fotós neve
 - 24. item = 3. esemény évszáma
 - 25. item = 3. esemény megnevezése
 - 26. item = 3. fotós neve

**BOD VERSENY
FOTÓ TÉMÁBAN**

2026

FOTÓSOKRÓL

FOTÓK

FOTÓSOK

ÍRJA, ALKOTJA

KÖNYVEK

Gerda Taro (123.)

George Rodger (125.)

124. item = ebbe a keretbe írja a nevet.

126. item = ebbe a keretbe írja a nevet.

KERTÉSZ

Ruth Orkin (121.)

122. item = ebbe a keretbe írja a nevet.

Robert Capa / Friedmann Endre (77.)

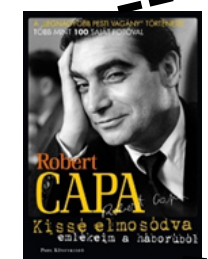
78. item = ebbe a keretbe írja a nevet.

110. item = ebbe vagy a mellette lévő keretbe írja a címet.

Orosz napló / Orosz útinapló / Russian Journal (107.)

108. item = ebbe vagy a mellette lévő keretbe írja a címet.

Izraeli riportok / Izraeli riport / Report on Israel (109.)

Cornelius (név nélkül)
1. portré / selfie 1. pesti fotó

Thomson
1. víz alatti fotó kísérlete

Boutan és David
1. víz alatti fotó

Boutan
1. könyv a víz alatti fotózásról

Neubronner
1. szabadalom galambos légitóra

NIÉPCE
1. FOTÓ

1826

1837

1839

1844 / 1852

1852

4

1893

1900

1908

5